

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA MILLIY QADRIYATLARNI SINGDIRISH ASOSIDA TA'LIM TARBIYA JARAYONINI TASHKIL ETISHNING NAZARIY ASOSLARI

Termiz pedagogika instituti o'qituvchisi

PHD. SHAHNOZA KADIROVA

Diyorova Dildora Nabi qizi.

1 - bosqich magistranti.

Annotatsiya: Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyatlarini singdirish asosida ta'lim -tarbiya jarayonini tashkil etishning nazariy asoslari.

Kalit so'z; Milliy ruh, qadriyat, madaniyat, oila, odob -axloq, ta'lim- tarbiya, faoliyat, mehnat.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalalarni milliy qadriyatlarini singdirish asosida barkamol shaxs qilib tarbiyalash asosan faoliyatlar, o'yinlar, sayr, turli xildagi kuzatishlar, masalan tabiat hodisalarni kuzatish yoki biron bir jonzotni rivojlanishini yoki maktabgacha talim tashkilotida biron bir guruhlarini kuzatish orqali amalga oshiriladi. Bunday maqsadni singdirish ayniqsa milliy qadriyatlar bilan birgalikda olib borilsa yanada samarali va tez o'z natijasini topadi. Milliy qadriyatlarimizni to'g'ri qo'llash tufayli maktabgacha yoshdagi bolalarning birinchi navbatda atrof muhitga bo'lgan qarashlari, fikr, his- tuyg'ulari xoxishi, irodasi, tafakkuri, kattalar o'rtasidagi xulq ma'daniyati rivojlanib boraveradi.

Bolalar o'zlarining tajribalari orqali dunyo haqidagi o'z tushunchalarini yaratadilar. Bolalarda amaliy tajribalar orqali milliy qadriyatlarni faol jalb qilish va ularni anglash imkonini beruvchi faoliyatlarni loyihalashtirish va tashkil etish zarur bo'ladi. Bunda bolalarga madaniy va milliy qadriyatlarimizni yetkazib beradigan hikoyalar interaktiv o'yinlar va badiiy loyihalarni o'z ichiga olishi mumkin.

Milliy qadriyatlarimizni singdirish ham ijtimoiy jarayondir; u boshqalar bilan o'zaro ta'sir qilish orqali sodir bo'ladi. Maktabgacha yoshdagi bolalar o'z nuqtai nazarlarini baham ko'rishlari va bir- birlaridan o'rganishlari mumkin bo'lgan hamkorlik va inklyuziv ta'lim muhitni yaratish lozim. Umumiy o'ziga xoslikni shakllantirishda milliy qadriyatlarimizning muhimligini ta'kidlab, jamomiy ish va jamoa tuyg'usini targ'ib qiluvchi guruh faoliyatini rag'batlantirish zarur bo'ladi.

Milliy qadriyatlarimizni madaniy konteksga kiritish an'anaviy hikoyalar, urf-odatlar va bayramlarini Maktabgacha ta'lim dasturiga kiritish zarur. Dastur tajribasini bolalarning madaniy kelib chiqishi bilan bog'lagan holda, ta'lim jarayonini yanada dolzarb va mazmunli qilish zarur.

Bolalarning rivojlanishiga ta'sir qiluvchi kenroq ijtimoiy va madaniy tizimlarini ko'rib chiqish lozim. Milliy qadriyatlarimizni maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tashqarida ham o'rgatishni kuchaytirish uchun esa bolalarning ot-onalar bilan shuningdek yaqinlari bilan hamkorlikni o'rnatish kerak bo'ladi. Bolalarda o'rganish tashqi ogohlantirishlar va javoblarning natijasidir. Milliy qadriyatlarimizga mos keladigan xatti harakatlarni taqdirlash uchun ijobiy mustahkamlashdan foydalanish zarurdir. Maktabgacha yoshdagi bolalarda kerakli milliy qadriyatlarni aks etiruvchi xulq-atvorni ko'rsatishga undaydigan qo'llab quvvatlovchi va ijobiy ta'lim muhitini yaratish zarur masalalardan biridir.

Bolalarning shaxsiy o'sish va o'z o'zini hurmat qilishni takidlab, shaxsning yaxlit rivojlanishiga e'tibor qaratish kerak bo'ladi. Bolalarni milliy qadriyatlar haqida o'z fikr va hissiyotlarini ifoda etishga undash shaxsiy aloqa va mulkchilik tuyg'usini tarbiyalash zarurdir. Bolalar uchun milliy qadriyatlarni o'rganish va shubha qilish imkonini yaratish zarur. Bolalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish, ularga qadriyatlar va ularning oqibatlarini chuqurroq tushuntirishga yordam berish uchun yoshiga mos bo'lgan muhokamalar va tadbirlarni tashkil etish maqsadga muvofiqdir Maktabgacha yoshdagi bolalarning ta'lim-tarbiya jarayonini milliy qadriyatlarni singdirish asosida tashkil etishda yuqoridagi fikrlardan kelib chiqqan holda muozanatli yondashish va samarali ta'lim-tarbiyasiga hissa qo'shishi muhimdir. Ushbu yondashuvlarni ta'lim dasturi amalga oshiriladigan o'ziga xos madaniy va ijtimoiy konteksga moslashtirish juda muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Azizxo'jayeva N. N Pedagogika texnologiyalari va pedagogik o'quv qo'llanma T. Nizomiy. T D. P U. 2023 yil.
2. Ahmedova M. E Pedagogika nazariyasi va tarix pedagogika tarixi. T: Tafakkur bo'ston - 2011 yil.
3. Muhammadova. Z Pedagogik mahorat asoslari -T: TNB kitob. 2009 yil.
4. Berkinblit M.B., Petrovskiy A.V. Fantaziya va haqiqat. M., 1968 yil.
5. Venger L.A., Dyachenko O.M. Maktabgacha yoshdagi bolalarda aqliy qobiliyatlarni rivojlantirish uchun o'yinlar va mashqlar. M., 1989 yil.